

Žižkovský zpravodaj

Říjen
Listopad
Prosinec
4/2016

Cena 5,- Kč

*Příjemné prožití svátečních dní a v novém roce mnoho zdraví,
štěstí, pracovních i osobních úspěchů vám přeje*

Mgr. J. Osička, starosta obce

Obecní úřad informuje

Kulturní a společenské akce v roce 2017

21.01.2017	Krojový ples
11.02.2017	Country bál
18.02.2017	Maškarní bál
26.02.2017	Fašank
11.03.2017	Degustace vín
18.03.2017	Výstava vín
23.04.2017	Beseda se seniory
30.04.2017	Pálení čarodějnic
19.08.2017	Předhodové zpívání
20.-22.08.2017	Krojové hody
11.11.2017	Svatomartinská husa

Přejeme Vám příjemnou zábavu
(změna termínu vyhrazena)

H. Haluzová

Vážení občané, rádi bychom Vás informovali, že současná legislativa nám umožňuje zveřejnit oznámení o životním jubileu, narození dětí, svatby či úmrtí, pouze na základě svolení osob, jichž se tato událost týká. V praxi to znamená, že jestliže dáte OÚ svůj souhlas se zveřejněním, můžeme informaci o Vašem jubileu zdarma zařadit do „Společenské kroniky“.

Rodiče narozených dětí, kteří mají zájem o slavnostní uvítání děťátka do obce, se mohou dohodnout na OÚ Moravský Žižkov buď osobně, nebo telefonicky na čísle: 519346930 nebo 724 369 558 p. Haluzová. Termín příštího vítání je plánován na březen 2017.

*Už nadešel nádherný vánoční čas
a kouzlo Vánoc je všude kolem nás.
Tak oslavte tento svátek spolu,
bok po boku u štědrovečerního stolu.*

*Krásné a spokojené Vánoce, hodně štěstí, zdraví i úspěchů
v novém roce Vám přejí zaměstnanci Obecního úřadu v Moravském Žižkově*

MORAVSKÝ ŽIŽKOV - VÝSLEDKY VOLEB DO ZASTUPITELSTEV KRAJŮ 2016

Den konání voleb 7. a 8. 10. 2016. Volební účast byla 387 voličů, což je 32,66%.

VÝSLEDKY PRO OBEC - MORAVSKÝ ŽIŽKOV

STAROSTOVÉ PRO JIŽNÍ MORAVU	31.31 %	119 hlasů
KŘEŠŤAN.A DEMOKRAT.UNIE-ČESKOSL.STRANA LIDOVÁ	21.31 %	81 hlasů
ANO 2011	12.36 %	47 hlasů
KOMUNISTICKÁ STRANA ČECH A MORAVY	8.94 %	34 hlasů
KOALICE SVOBODA A PŘÍMÁ DEMOKRACIE-TO (SPD) A SPO	6.84 %	26 hlasů
OBČANSKÁ DEMOKRATICKÁ STRANA	5.78 %	22 hlasů

ČESKÁ STRANA SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÁ	5.00 %	19 hlasů
SVOBODNÍ A SOUKROMNÍCI	2.89 %	11 hlasů
TOP 09 S PODPOROU STAROSTŮ A ŽÍT BRNO	1.84 %	7 hlasů
ZELENÍ A PIRÁTI	1.57 %	6 hlasů
MORAVANĚ	0.78 %	3 hlasy
ÚSVIT S BLOKEM PROTI ISLAMIZACI	0.52 %	2 hlasy
SVOBODA A SÍLA	0.26 %	1 hlas
NE ILEGÁLNÍ IMIGRACI - PENÍZE RADĚJI PRO NAŠE LIDI	0.26 %	1 hlas
SDR.PRO REP.-REPUBLIKÁNSKÁ STR. ČECH,MORAVY,SLEZSKA	0.26 %	1 hlas

Nová kniha o Velkých Bílovicích

V těchto dnech vychází nová publikace o Velkých Bílovicích nazvaná Velké Bílovice - město v kraji vinohradů, která mapuje jak minulost i současnost této naší sousední obce, která si tímto připomíná patnácté výročí povýšení na město.

Moravský Žižkov a Velké Bílovice byly od počátku propojeny spoustou nejen příbuzenských, ale i dalších vazeb – ať už jde o původně společnou školu (1789-1827), přifaření k bílovskému kostelu nebo společné hospodaření sloučených zemědělských družstev. Není proto divu, že i na stránkách této publikace nalezneme nejednu zmínku i o naší obci a nová kniha by proto mohla být zajímavým vánočním dárkem i pro místní občany.

Kniha má 312 stran, vychází v celobarevném provedení, a je koncipována v podobném duchu jako před dvěma lety vydaná kniha o naší obci – na své si přijdou jak vášniví čtenáři, tak i ti, kteří chtějí knihu jen prolistovat a prohlédnout si téměř tisícovku historických i současných fotografií.

Kniha bude k dostání na Městském úřadě ve Velkých Bílovicích, cena 350,- Kč. To, že obě obce měly - i díky nedávna společnému kostelu - takřka totožné vánoční zvyky, dokazuje následující upravená ukázka z nové knihy:

Vánoce v Moravském Žižkově a ve Velkých Bílovicích na počátku minulého století

Na počátku minulého století na Štědrý den po večeri obcházeli jak v Žižkově tak v Bílovicích hotaři i polní hlídači a ponocní a vytrubovali na kravský roh, praskali pletenými biči - kocary a hojně se také střílelo. Za koledu obdrželi víno, koláče, ořechy, mouku, chléb i peníze jako odměnu za jejich péči o krávy, kozy a husy na pastvě. Brzy z večera, ještě před večerí, koledovaly i děti. Děti dostávaly za zpěv různou koledu jako jablíčka a ořechy, jádra z dýní, sušené trnky, jablka i domácí cukroví, někdy i korunu, což byl pro ně peníz velké hodnoty. Vánoční stromčeky nebyly obvyklé, zvláště v chudých chalupách byly nedostupné, slavnostní atmosféru Vánoc vytvářely svíčky, které se postupně rozžihaly ve všech oknech. V Žižkově se objevil první vánoční stromček roku 1882 zásluhou řídícího učitele Aloise Kuchery, v Bílovicích bylo jednou z prvních domácností, kde se objevil vánoční stromček, stavení rodiny Macinkových. Děti chodily pod jejich okno, obličej tiskly na sklo a zvědavě stromček okukovaly.

Půlnoční mše se na počátku minulého století (snad i s ohledem na přespólní žižkovské věřící) v bílovickém kos-

tele nekonala. Místo ní se sloužila na Boží narození v pět hodin ráno mše jitřní. Říkalo se, že to byla mše pro jednooročáky, pro ty, kteří chodí do kostela jen občas. Pak následovala ještě hrubá mše a odpoledne požehnání. Všichni se k této příležitosti slavnostně oblekli a chlapci si opět ozdobili klobouk kosírkem, který v adventu odložili.

Kostel byl jediné místo, kde se lidé v tento den scházeli, po návštěvách se nechodilo, protože na Boží narození se prý má být doma. Nic se také nesmělo dělat, jen to nejnnutnější. Na oběd byla obvykle zabijačka, tak se všichni těšili, že se dosyta najedí. Hospoda byla zavřená, lidé trávili tento svátek doma četbou a vyprávěním.

Na Štěpána se děti starších sourozenců těšily, že se bratři vrátí ze služby s babůvkou, plněnou mákem nebo ořechy. Kromě kulinářské výslužky dostával pacholek také nové šaty. Při hrubé mši měli chlapci v kostele ořeru. Muzikanti k tomu hráli slavnostní fanfáry, které se ostatně hrají i dnes. Po mši se bílovická chasa shromáždila před kostelem a muzikanti ji vedli pochodem po hospodách. Obvykle se končilo U Teturů, kde stárci všechny hostili ze své kapsy. Žižkovská chasa se scházela v hostinci U Riedlů, od nepaměti patřila k tomuto svátku také návštěva vinných sklepů. Ráno chodily po koledě i některé děti, ale v Bílovicích pro to místní neměli příliš pochopení, protože to pokládali za světcovo zesměšňování.

Další vánoční svátek – sv. Jan Evangelista (27. prosince) byl spojován se svěcením vína, které pak vinaři nalévali do beček, aby se nekazilo víno. Poslední den v roce, na Silvestra, se hrávalo divadlo.

Nový rok byl významný tím, že služebná děvčata odcházela ze služby s nazdobeným koláčem (výslužkou) a nastupovala novou službu. Už o Vánocích obcházela bílovská děvčata všechny domy s kasičkou a vybírala peníze na zaplacení poplatků při ořeru, která se konala právě v tento den. Mše za žižkovské panny se konávala v bílovickém kostele den nato, ve svátek Nejsvětějšího Jména Ježíš. Také při této mši se konala ořera, které se zúčastnily všechny panny ve svých nejlepších krojích.

Na svátek Tří králů byla sloužena mše za žižkovské mládež, kteří šli na „ořeru“ také v největší parádě. Svátek Tří

králů oživilo několik trojic kluků, ustrojených za krále. Byli oblečeni v městských bílých košilích, které jim kryly celé šaty až po zabláčené boty, na hlavě jim stály papírové pozlacené mitry.

JČ

Co nového u DFS Žižkovjének?

V novém školním roce provedl dětský folklórní soubor Žižkovjének úspěšný nábor do tanečně - pěveckých skupin. V mladší skupině přibýlo 11 nových dětí a ve starší 3 děti. Je to pravděpodobně nejvydařenější nábor za 11 leté působení souboru. Jsme rádi, že nám děti přibývají. Je to dáno tím, že Žižkovjének má již své dobré jméno a rodiče mají zájem, aby jejich dítě navštěvovalo zájmový útvar, kde se něčemu naučí a někam se dostane.

Tak jak už to na podzim bývá, stěžením nácvikem je vánoční program.

Obě skupiny i s muzikou stačily navštívit ještě program na Kaču, ale ten se kvůli špatnému počasí neuskutečnil. Proto jej Žižkovjének uvedl v rámci školní besídky. První adventní víkend měl soubor nabitý. V sobotu 26. 11. vystupoval již s vánočním pořadem v břevlaské synagoze na adventní inspiraci a v neděli 27. 11. ve Velkých Pavlovicích na Benefičním koncertě. Ve čtvrtek 8. 12. to bylo koledování pro chovance břevlaské Remédie. V sobotu 17. 12. pojedou Žižkovjének do Uherského Hradiště, kde vystupuje na vánočních trzích, a pak už následuje II. Žižkovský jarmark ve středu 21. 12. jehož je Žižkovjének pořadatelem a také zde účinkuje. Jarmarku předcházelo vánoční tvoření v sobotu 3. 12., kde děti vyráběly své výrobky pro jarmark.

Poněvadž se DFS Žižkovjének dobře uvedl na nejprestižnějším Mezinárodním folklórním festivalu ve Strážnici, dostal již také pozvání na příští rok 2017 do pořadu „Tady jsme doma“ autorem Aleny Schaurové a Magdaleny Maňákové. A do Strážnice se vybírají jen ty nejlepší soubory!

Jaroslav Švach

Mateřská škola Sluníčko

Během podzimu a začátku zimy jsme měli štěstí na dobré lidi. Pan doktor Mucha nám pomohl finančním darem na nákup dárků pro děti k Vánocům, rodiče nám přispěli finančními příspěvky na výtvarný materiál a ještě nám do školky přinesli na výtvarné činnosti od všeho trošku. Také nás překvapilo, kolik rodin se zapojilo do podzimní akce „Domeček skřítky Podzimníčka“. Rodiče s dětmi doma vytvořili krásné domečky z přírodnin a pomohli nám tak vyzdobit školku i vstupní schodiště. Vydařila se také akce Zamykání zahrady. Společně s dětmi a rodiči jsme zahradu uklidili, zazimovali, zazpívali si a opekli buřtíky. Moc se nám to líbilo. Adventní čas jsme přivítali společnou vycházkou dětí a rodičů – šli jsme pro Barborčky, za které děkujeme paní Michalicové a Valáškové. Divadélko Podiv nám připravilo Mikulášské nadělování a na vánoční besídce jsme se opět s rodiči sešli na zahradě MŠ. Pohádka Vánoce u krtka, kterou sehrály všechny děti, se povedla, a tak po malém občerstvení, ke kterému přispěly i maminky a paní kuchařky, jsme se spokojeně rozešli

domů. Rodiče nám také pomohli s výrobou vánočních dekorací na Žižkovský jarmark, takže také děkujeme. Na závěr roku bych chtěla poděkovat všem zaměstnancům mateřské školy, obecnímu úřadu, základní škole a

ostatním institucím za spolupráci. Vážení spoluobčané, do nového roku Vám přeji hlavně zdravíčko a také Vám přeji, abyste měli štěstí na dobré lidi, tak jako my.

Veselá Zdeňka

ZPRÁVY ZE ŠKOLY

Vážení rodiče a přátelé školy, rád bych vás informoval o všem podstatném, co se v naší „školní rodině“ událo od začátku školního roku. Máme za sebou první čtvrtletí roku 2016/2017 a zanedlouho budeme hodnotit první pololetí. Věřím, že vás zajímá, co se u nás děje, co mohly děti zažít, jaké úspěchy se nám například podařily. Z dotazníkového šetření Klima školy – rodiče jsem se také dozvěděl, že jste spokojeni s informovaností o životě školy, webovými stránkami. To mě opravdu moc těší.

V září jsme slavnostně zahájili, již tradičně před budovou školy, nový

školní rok. Za přítomnosti hostů, pana starosty a pana faráře, bývalých vyučujících a samozřejmě rodičů a přátel školy, jsme slavnostně pasovali naše nejmenší na Prvnáčky 2016 a ty nejstarší na Patrony 2016. Je to již akce, která k naší škole patří a věřím, že pomáhá jak prvnáčkům, tak i deváťákům. První zasedání žákovského senátu bylo velmi podnětné a ukázalo mi, že žákům na naší škole záleží a mají spoustu nápadů. To dokázali i splněním prvního úkolu, kdy měli zástupci senátu, spolu se svými spolužáky ze třídy napsat, co by rádi, aby se v naší škole zlepšilo, koupilo. Mnohdy

to jsou nápady, které jsou zajímavé a samozřejmě se budou snažit, aby byly i zrealizované. O tom, že neházeme nápady dětí do koše svědčí i fakt, jak krásný máme školní dvůr, který je vlastně vytvořen na přání žáků a senátu. Senát také obdržel příspěvek od obce na opravu pomníku T. G. Masaryka, nad kterým žáci převzali patronát. Zajistí spolu s vyučující vyčištění busty a opravu nápisu, jež bude zrealizována díky špatnému počasí až na jaře. Dále se zástupci z řad senátorů

zúčastnili zasedání obecního zastupitelstva, kde přednesli své návrhy na opravu autobusové zastávky a také své dotazy, které se týkaly zlepšení životního prostředí v naší obci. Byl jsem také přítomen a musím říci, že důstojně reprezentovali naši mládež.

Akce s názvem Dýňobraní opět ukázala, jak šikovné děti jsou a co vše dokáží vytvořit. O tom jste se mohli samozřejmě přesvědčit i vy, jelikož výtvary dětí zdobily prostranství před budovou školy. Devátáci opět pomáhali svým mladším kamarádům. Velmi zajímavou akcí bylo pokračování našeho školního projektu Velká města ČR, kdy žáci 8. a 9. ročníku navštívili Prahu, kde zhlédli krásnou výstavu obrazů A. Muchy a dále se zaměřili procházkou na historické oblasti Prahy. Výstupem všeho je prezentace obou ročníků, která poslouží jako výukový materiál pro další ročníky. Školní dvůr a jeho přestavba byla dokončena instalováním velkého pískoviště a nákupem mobilního ohniště. Tím je již vše hotovo a nyní jen zbývá využívat to, co jsme vytvořili. A to se již děje, žáci měli možnost o velkých přestávkách cvičit na novém workoutu, v teplých dnech se již mnozí učili v nové pergole a žáci družiny již také vyzkoušeli nové pískoviště.

Obrázky našich dětí se objevily v tisku. Začali jsme s tradiční akcí Třídíme s Hantaláčkem. Obdrželi jsme první sponzorské dary, za které jsme velmi vděční a moc děkujeme. V říjnu tradičně proběhly první třídní schůzky, na kterých se rodiče spíše in-

formativně dozvěděli, co nás v tomto školním roce čeká. Znamky se totiž za měsíc září moc nedávají, jelikož s rozjezdem počkáme spíše na říjen. Ke zdařilým akcím v měsíci říjnu patřil bezesporu projekt 72 hodin – Ruku na to, kdy si žáci prvního stupně sami uklidí park před školou a školní dvůr. Prvněákům jsme mohli díky sponzorům zakoupit nová trička s logem akce, ti starší již trička mají z předšlých let. Ale neodešli s prázdnou ani oni, dostali totiž všichni náramky s mottem akce.

Proběhl také první školní sběr papíru. I když nám počasí nepřálo, vysbíralo se opět velké množství. Rozběhla se i výuka cizího jazyka s rodilým mluvčím, kterou i tento školní rok můžeme dětem zajistit díky příspěvku obecního úřadu. Školní zoo se nám rozrostla o nové přírůstky, samičku zakrslého králíka a morče. Vysíláním školního rozhlasu jsme si připomněli významný den - 28. říjen a uklidili pomník T. G. Masaryka, který máme pod svým patronátem. Žáci 9. ročníku nás mile potěšili, když se ve velké konkurenci 64 škol z celého kraje umístili na krásném 20. místě na Dni přírodních věd v Brně. Méně se nám pak vedlo na Běhu Boba Zháňala, ale tak to prostě je. Děti se musí naučit i prohrávat, aby příště mohly zazářit. Snad budeme další rok úspěšnější. Na škole proběhla i školní kola soutěží Logická olympiáda a Přírodovědný klokan. Na nový kalendářní rok byl vytvořen Školní kalendář 2017, jehož si budete moci zakoupit

na druhém Vánočním jarmarku, který bude pořádat Žižkovjánek ve středu 21. 12. 2016.

Tradiční největší akcí v listopadu, kterou pořádají sami žáci, bylo známé Strašidelné putování. Letos jsme museli jeho konání přesunout z důvodu nepříznivého počasí do budovy školy. Ale určitě díky tomu neztratila tato akce na své populárnosti, myslím, že přímo naopak. Děti chodily po skupinkách, plnily úkoly a nakonec prošly strašidelnou stezkou a opekly si špekáček na školním dvoře, kde jsme instalovali nové přenosné ohniště. Zkrátka, podařilo se a věřím, že i našim nejmenším se tato akce líbila. Listopad je také spjat s nabídkou škol pro naše devátáky. Nejen, že mnohé navštíví přímo žáky u nás, ale i my jsme s osmým a devátým ročníkem zavítali na již druhý ročník Břeclavského fortelu, kde si žáci mohli vybrat z možností nabízených školy. Navštívil nás také známý cestovatel T. Kubeš, který dětem připravil zajímavou přednášku ze svých cest. Tentokrát živě vyprávěl a pouštěl prezentaci z putování po Asii. I tato akce se u žáků vždy setkává s velkým ohlasem, nebylo tomu jinak i letos. Velkým úspěchem skončila soutěž Bible a my, kde naše žákyně T. Maršálková z 5. ročníku obsadila 1. místo a bude nás reprezentovat v celostátním kole. Skvělý výsledek, moc blahopřejeme. Zúčastnili jsme se i sportovních soutěží. Ke konci listopadu již bylo znát, že se blíží nejkrásnější svátky v roce, Vánoce. Devátáci vyrobili krásná srdíčka na strom ško-

ly a společně jsme ho pak rozsvítili v pondělí 28. 11. 2016. Nejen nové ozdoby, ale i hvězda krásně zazářila do noci. Celý program byl proložen vánočními přáními dětí a písněmi hostující skupiny COUNTRIO, která se postarala o krásný zážitek všech přítomných. Vánočně jsme se nalamili i při výtvarné soutěži S Mikulášem a čertem, ale také na zájezdu do skanzenu ve Strážnici, kde se děti mohly seznámit s tím, jak se na vesnici dříve slavily Vánoce a advent. V listopadu také došlo ke změnám v obsazení pedagogického sboru. Ze zdravotních důvodů ukončil působení na naší škole pan učitel P. Zugárek, třídnictví ve čtvrté třídě přebíral pan učitel Z. Vašek. Dále od prosince nastoupila na školu Bc. K. Michalicová, která bude vyučovat výtvarnou výchovu a pracovní činnosti. Panu Zugárkovi přeji za vás všechny, aby se mu zdraví zlepšilo a paní učitelce Michalicové, aby se jí u nás na škole líbilo.

A jaký byl prosinec? Samozřejmě vánoční. Navštívil nás Mikuláš a nadělil dětem

drobné sladkosti. Jelikož byla letos po dvou letech vánoční besídka, na škole se pilně nacvičovalo, připravovalo, ale i zdobilo. Je to vždy mnoho práce, kterou asi dokáže ocenit zejména ten,

kdo s dětmi pracuje a ví, jak obtížné je secvičit vánoční pásmo. Děti se ale moc snažily, vše dopadlo z mého pohledu na jedničku. Plný sál a potlesk nás přesvědčil o tom, že se líbilo. Program byl pestrý a myslím si, že všichni přítomní s námi strávili krásné dvě hodiny vánočního „ladění“. V prosinci ještě jeli naši šestáci na vzdělávací akci Bioskop do Brna, kde se z nich stali malí chemici. Navštívila nás se svou koledou i mateřská škola, na což se vždy těšíme. A nakonec nezbyvalo než zazpívat před školou u vánočního stromu za doprovodu kytary vánoční písně a najít si na stromečku malý dárek. A hurá na vánoční prázdniny. Děkuji všem, kteří s námi spolupracovali, obecnímu úřadu, mateřské škole, sponzorům, rodičům. Na závěr bych popřál krásné vánoční svátky. A jak se zpívá v jedné písni: „Jenom klid, mír a pokora a srdce otevřené dokořán...“

Krásné Vánoce 2016 a šťastný rok 2017!

Mgr. Miloslav Sova, řš

Podzim

Začal krásný podzim.

Když se podívám z okna, vidím padat pestrobarevné listí.

Cítím se jak v podzimní pohádce.

Šedivé mraky se honí na obloze jako hladová smečka vlků.

V dálce vidím létat draky, kteří plápolají ve větru.

Jejich obličej se na nás usmívá jako sluníčka.

Meluzína sviští kolem komína, zpívá si svou smutnou melodii a shazuje poslední listy ze stromů.

V domech se topí a kouř z komínů se prohání po obloze.

Dělá spirály, které stoupají nesmírně vysoko do oblak.

Podzim má zkrátka své kouzlo.

K. Lašková, 5. r.

— Vánoce, vánoce přicházejí, veselme se! —

Lidé si Vánoce vždy utvářeli k obrazu svému a sváteční chvíle prožívali podle svých možností: pokorně i bujaře, v rozjímání nebo vesele. Pro někoho jsou Vánoce jenom dny odpočinku a pohody, pro jiného je to období obklopené velkým tajemstvím.

Jak to tedy vlastně s těmi Vánocemi je? Patří k nejvýznamnějším křesťanským svátkům, první záznamy oslav Vánoc křesťany pocházejí ze 4. století z Říma. Slavnost Narození Páně připadá tradičně na 25. prosince a vánoční období trvá do svátku Tří králů, tj. 6. ledna. V Česku a dalších zemích s převládající římskokatolickou tradicí začíná oslava Vánoc na Štědrý den 24. prosince, kdy je předvečer svátku Narození Páně. Respektují tak starší židovskou zvyklost počítání nového dne od soumraku, počínaje s vyjitím první večerní hvězdy.

Vánocím předchází advent, to je období čtyř neděl před Štědrým dnem, které bývalo naplněné rozjímáním, odříkáním a očekáváním příchodu Ježíška. Zvyk zapalování svíček na adventním věnci se zrodil teprve v 19. století v protestantské části dnešního Německa a rozšířil se po celé Evropě. Protože liturgickou barvou je po dobu adventu fialová, bývají svíčky na adventních věncích většinou fialové.

Kořeny dnešních betlémů vedou až k dávným liturgickým hrám, které se objevovaly již ve 4. století v římských chrámech, základem byla scéna o narození Ježíška, která vychází z evangelia sv. Lukáše. První skutečný betlém zřejmě vytvořil na Vánoce roku 1223 jáhen – později zvaný svatý František z Assisi, který v jeskyni za vsí uspořádal půlnoční mši a jako kulisu použil jesle a živá zvířata.

Betlémy prodělaly během stovek let, kdy vznikaly, neuvěřitelný rozvoj. Těžko najdeme na světě námět, který by byl zpracovaný tak rozmanitě, pestře, rozdílně a s fantazií, ačkoliv vychází z jedné jediné události. Snad každý národ si dělal jesličky po svém.

Jihofrancouzské betlémy jsou pestrobarevné, tyrolské zase ukazují typické kroje tamních horalů a v afrických často mají Marie i její syn černou pleť. Ty české a moravské jsou zasněžené a doprovázejí je desítky ba stovky postaviček vznešených i prostých lidí, domkářů, sedláků či řemeslníků, a to v oblečení, které rozhodně neodpovídá zvyklostem doby před dvěma tisíci lety, kdy se měl Ježíš narodit. O podněbí ani nemluvě.

Za rozvoj lidového betlémářství tak trochu může císař Josef II. On to byl, kdo jesličky v osmnáctém století zakázal předvádět v kostelech. Osvícenému panovníkovi připadalo takové připomenutí narození Krista nedůstojné a dětinské. Jenže betlémy se lidem líbily, a tak si je začali vyrábět a vystavovat doma. A podle svého. Díky tomu se ujal i krásný český název jesličky.

Vánoční stromek má také tajuplnou historii. Možná krátkou, ale možná prastarou. Legenda praví, že kdysi v 6. století žil ve francouzském Burgundsku jistý irský mnich, jenž slavil Vánoce na kopci u posvátné jedle spolu s místními nepokřtěnými obyvateli, kteří ji uctívali jako symbol slunovratu. Mohl by to být počátek obliby stromku jakožto symbolu Vánoc? Stará francouzská píseň z 13. století se zmiňuje o stromku s hořícími svíčkami. Alsaský lesní řád z roku 1561 dovozoval každé měšťanské rodině uříznout si v městských lesích jednu jedličku za účelem vánočním. V brémské kronice z téže doby se píše o jedli ozdobené ovocem, sladkostmi a papírovými květinami. Ve společenském domě ji postavili cechovní mistři pro své děti. V Lipsku měli zase v roce 1765 vztyčenou na náměstí velkou ozdobenou jedli, což víme od J. W. Goetha. Zpočátku se stromek věšel ke stropu špičkou dolů a byla to jedlička, nikoliv smrček, ten přišel až mnohem později.

V 17. století si stromky pořizovali němečtí řemeslníci, zejména protestanti, od nich zvyk převzali úředníci,

aristokraté a šlechta. Evangelické kostely se přidaly v 18. století. Mezi měšťany se ozdobené stromečky rozšířily až ve čtyřicátých letech 19. století. Bylo to převážně v Bavorsku a v Čechách, zatímco například na Valašsku nebo na Slovákku se před rokem 1900 o zdobených stromcích moc nevědělo a dále se zde stavěly tradiční jesličky. Zdá se tedy, že zvyk zdobit stromek se k nám dostal z Německa, ale jiní badatelé zase tvrdí, že pronikl do slovanských zemí přes Polsko, další tipují země severské s tím, že původně stromek s Vánoci neměl nic společného.

Za první pražský vánočně ozdobený stromek je považována jedlička ředitele Stavovského divadla Jana Karla Leibicha. Viselo na něm ovoce a na větvích byly přilepeny svíčky. Jeho herečtí kolegové, které k němu pozval, pak prý nemluvili o ničem jiném. Byl rok 1812. Z různých zápisů se dozvídáme, že již od šedesátých let 19. století se stromečky strojily většinou kvůli dětem, podobně jako dnes. Rozzářený stromeček totiž rozzářil dětské oči spolehlivě tehdy jako dnes. Bylo to něco jedinečného, přímo pohádkového...

Kristus přinesl lidem světlo, naději, spasení. Ale symbolické světlo svíček lze chápat i jinak. Podle starších pohanských zvyků totiž měly být zapálené ohně oslavou příchodu slunce, oslavou slunovratu. Jisté je, že se ohýnky objevovaly už od počátku zdobení stromků. Nejdříve na speciálních loučích, které později nahradily voskové svíce. Ty však nebyly dostupné každému, takže všeobecnému rozšíření svíček napomohl až vynález parafinu v roce

1830. Také ke svíčkám se vztahuje pověst. Podle ní je dal poprvé na vánoční stromek náboženský reformátor Martin Luther žijící v šestnáctém století. Prý mu připomínaly zážitek, který měl, když se přes koruny borovic podíval vzhůru na oblohou posetou hvězdami.

V názvu svátečního večera je obsažena štědrost, milosrdenství a láska, to znamená, že si ten večer lidé dopřávali opravdu bohatou krmí, složenou z devatera chodů. Tradovalo se, že žádný hospodář není tak chudý, aby rodině, děvečkám, pacholkům a dalším potřebným nevystrojil okázalou hostinu. Přilepšil i všem hospodářským zvířatům a rostlinám. Věřilo se, že to přinese vyšší užitkovost zvířat a bohatou úrodu z polí. Dobytek dostával kousky od večere, pes a kočka měli v míse něco na přilepšenou, vývarem nebo vodou, používanou ke spařování moučníků, se oblévaly stromy v sadě nebo se k nim zakopávaly rybí kosti. I pocestný dostal svůj díl. Svátek byl také příležitostí k vzájemnému obdarovávání. Smyslem bylo udělat druhým radost drobností, nikoliv ohromit a ukázat se, jak to sebou přinesla spotřební společnost posledních desetiletí.

Je tady druhá půlka prosince a do Vánoc zbývá pár dnů. Na adventním věnci plápolají svíčky, z kuchyně začíná vonět vánoční cukroví, mnozí z nás už mají nakoupené dárky pod stromeček. Až se na Štědrý večer rozzáří světla na vánočním stromečku, ať tím nejkrásnějším dárkem pro každého z nás je úsměv a láska našich blízkých. Šťastné a veselé Vánoce a pokoj lidem dobré vůle.

MK.

Štědrovečerní zvyky a tradice

Ke Štědrému dni se váže zřejmě nejvíce zvyků, pověr a praktik. Tradiční vánoční zvyky se předávaly z generace na generaci a v dnešní době většina z nich již nemá původní podobu. Jsou přizpůsobené modernímu světu a tím vznikají novodobé tradice postavené na starých základech.

Štědrý den - ráno

Již od rána se dodržovaly tradice, které měly vliv na to, jaký bude příští rok. Kdo vstal za rozbřesku a umyl se vodou ze studny nebo z potoka, byl po celý další rok zdrav. Dětem se dalo cukroví, aby byly sladké (hodné). Hospodyně ráno začala vařit polévku „štědrovačku“, do které dala vše, co v chalupě bylo. To proto, aby v domě bylo vždy dostatek jídla. Slepícím se ráno na Štědrý den nasypa-

lo zrní s mákem, aby v dalším roce dobře nesly. Hospodyně pečlivě hlídala, aby jí do těsta nespádl vlas, to by znamenalo velké mrzutosti.

Štědrý den – během dne

Na Štědrý den se nesmělo chodit do hospody ani hrát karty, nesmělo se nadávat a klít. Kdo se celý den postil, uviděl večer zlaté prasátko. Hospodyně zadělaly těsto na chleby a vdolky. Čištění chlévů na Štědrý den by zase přineslo kulhání dobytka. Dopis milovanému, napsaný na Štědrý den, znamenal budoucí rozchod. Odpoledne se začal zdobit vánoční stromeček. Kdo v předvečer vstoupil bosou nohou na sekýru, toho neměly v příštím roce bolet nohy. Hospodář před večeří obalil ovocné stromy slámou a zatřepal s nimi, aby se včas probudily ze zimního spánku.

Štědrý den – večer

Ke štědrovečerní tabuli se usedalo ve svátečním oblečení. Stůl musel být prostřený pro sudý počet lidí. Věřilo se, že před večerí chodí stoly obhlížet Smrt, a kde prý najde lichý počet, tam se následující rok vrátí pro jednoho ze členů rodiny. Aby se v rodině držely peníze, dávala se pod každý talíř mince nebo šupina z kapra. Ta měla stejný význam i v peněženke. Do každého rohu stolu se dávala ošatka. V jedné byl pecen chleba, aby rodina měla dostatek jídla. Ve druhé bylo to, co se urodilo na poli a v zahradě, aby byla další rok dobrá úroda.

Ve třetí byly peníze, symbolizující blahobyt a ve čtvrté byly kousky potravin pro drůbež a dobytek. Nohy štědrovečerního stolu se omotávaly řetězem, aby rodina držela pohromadě a také proti zlodějům na poli. Na stůl se dával bílý ubrus a na něj dožínkový věnec, který sloužil jako podnos pod polévku. Dále byl na stole bochník chleba, česnek, hrnek medu a svíce.

Štědrovečerní večeře

Jakmile vyšla první hvězda, hospodyně začala nosit na stůl. Hospodář zapálil svíčky na stromečku a všichni se pomodlili. Poté usedli ke stolu. Hospodář rozkrojil jablko na tolik dílů, kolik bylo členů rodiny. Každý svůj kousek snědl, to proto, aby všichni z rodiny trefili domů a aby se po roce opět sešli. Potom hospodář nakrájel na malé kousky chléb, pomazal je medem a každému dítěti dal. Říkal u toho: "Kraju chleba, mažu medem, abyste všeci byli po celý rok tak dobří, jak ten med je." Dále se jedla jídla ze společné misky. Nejdříve hrách, ten spojoval rodinu v dobrém i zlé, poté polévka pro sílu, čočka pro hojnost a peníze a nakonec se pro radost a pohodu jedl kuba, ryba nebo jiný masitý po-

krm. Po dobu jídla se nikdo nesměl od štědrovečerního stolu zvednout. Znamenalo by to, že rodina se příští Vánoce nesejde celá.

Štědrý večer a zvířata

Nezapomínalo se ani na dobytek, každému se dal kousek ze štědrovečerní večeře. Kravám a koním se dala vánočka, houserovi česnek, studánka v blízkosti také dostala kousek vánočky, aby měla čistou vodu. Zbytky z jídla, skořápky a kosti naházely děti pod stromy, aby bylo hodně ovoce.

Štědrý večer a věštby

Věštby o vdavkách

O Štědrém dni se mohly dívky dozvědět něco o svém budoucím ženichovi. Po večerí sypaly ptákům drobků a děvčata sledovala, z které strany přiletí první pták – odtud měl také přijít ženich. Také se doporučovalo zabouchat na kurník. Jestliže se kohout ozval, mělo se děvče chystat na vdavky. Okrajovala se jablka a dlouhý okrojek si házeli chlapci i děvčata za hlavu. Podle tvaru, který okrojek na zemi vytvořil, se hádalo písmeno, jímž začínalo jméno nastávajícího. Svobodná děvčata házela přes hlavu

papuči, a když špička směřovala ke dveřím, děvče se do roka provdalo. Děvčata třásla plotem nebo bezem a odkud se ozval pes, odtud měl přijít ženich.

Věštby s ořechy

Věštlo se i pomocí ořechů. Kdo první našel v ořechu tmavé jádro, toho prý čekala brzká smrt. Nebo se vybraly tři ořechy, odstranila se jádra, do jednoho se dala hlína, do druhého chleba a do třetího mince. Skořápky se slepily k sobě a daly se mezi ostatní ořechy. O půlnoci si každý vybíral z misky. Kdo se trefil na ořech s hlínou, čekala ho chudoba, ořech s mincí znamenal

hojnost a ořech s chlebem znamenal spokojenost.

Věštby o budoucnosti

- Na stůl se postavilo sedm hrnečků dnem vzhůru. Pod každý se položil nějaký symbol, např. peníz (bohatství), hlína (smrt), obrázek (stane se rodičem) a ty se pak odkrývali. Jeden hrnek byl prázdný, a kdo jej otočil, ten vypustil bídu.
- Sfoukávala se svíce a podle směru kouře se určovala budoucnost. Když kouř stoupal vzhůru, měl by být dotýčný další rok zdravý. Kouř směřující do kouta nebo k peci znamenal, že má zůstat doma a komu šel kouř dveřím, ten měl odejít z domova.
- Lilo se horké olovo do vody a podle tvarů se hádala budoucnost.
- Po večerí se rozkrajovala jablka napůl. Pokud byl jádřinec ve tvaru hvězdy, znamenalo to štěstí a zdraví. Kříž symbolizoval nemoc či smrt.
- Když se v místnosti náhle rozsvítilo, sledovali se stíny. Čí stín neměl hlavu, ten měl do roka zemřít. O půlnoci můžete u chléva zaslechnout, co si povídají krávy.

Rock 'n' Rollový Silvestr

A collage of vintage posters and a man with a guitar. The background is a dark wood-grain texture. In the foreground, a man in a plaid jacket and sunglasses is seen from the back, holding a hollow-body electric guitar. Behind him are several vintage posters: 'ROCK & ROLL', 'KI', 'CENA DÍBY TISÍC KLAVINET', 'STARCI NA CHMELI', 'JIČÍN 1. 12. 1979', and 'PRVNÍ ČESKÝ FILMOVÝ MUSICAL'. There is also a poster for 'CARLSBAD' and a small poster for 'f' (Facebook).

KD Moravský Žižkov
31. 12. 2016 / 19:30
Live: Band Michala Šrámka
na místě 350,-
Vstupné v předprodeji 300,-
tel.: 777 791 525

f

Fotogalerie

Vánoce s Rybou - besídka základní školy

Den otevřených dveří v nových podporovaných bytech

Krajské volby

Školou chodí Mikuláš...

Žižkovjánek 2016

Mateřská škola Sluníčko